

МИНИСТАРСТВО ЗА ОБРАЗОВАЊЕ И НАУКУ

БИРО ЗА РАЗВОЈ ОБРАЗОВАЊА

Наставни програм

СРПСКИ ЈЕЗИК

за II разред

Скопље, 2021 година

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О НАСТАВНОМ ПРОГРАМУ

Наставни предмет	Српски језик
Врста/категорија наставног предмета	Обавезни
Разред	II (други)
Теме/подручја у наставном програму	<ol style="list-style-type: none"> 1. Слушање и говорење 2. Читање и писање 3. Књижевност, изражавање и стварање 4. Медијска писменост и медијска култура
Број часова	5 часова недељно / 180 часова годишње
Опрема и средства	<ul style="list-style-type: none"> • таблет, компјутер, звучници, слушалице; • смарт табла; • маркери у боји; • наставни листови, плакати, постери, илустрације са сликама (појединачни или у низу) повезани са содржинама и активностима; • књиге (приче, басне, бајке, рецитације, загонетке, пословице); • часописи за децу, илустроване енциклопедије за децу, илустровани речници; • дигитална библиотека са књигама; • библиотека у учионици са књигама; • анимирани филмови, аудио-визуелни записи позоришних представа, интернет образовни софтвери и друга аудио-визуелни средства и друга средства у зависности од циља.
Норматив наставног кадра	<p>Васпитно-образовни рад у другом разреду може да изводи лице које је:</p> <ul style="list-style-type: none"> • професор/наставник/учитељ разредне наставеа, VII/1 или VI/1 према МРК и 240 ЕКТС • дипломирани педагог, VII/1 или VI/1 према МРК и 240 ЕКТС

ПОВЕЗАНОСТ СА НАЦИОНАЛНИМ СТАНДАРДИМА

Резултати учења наведени у Наставном програму воде ка стицању следећих компетенција обухваћених подручјем **Језичка писменост**

<i>Ученик/ученица зна и уме:</i>	
I-A.1	да изрази и пренесе своја размишљања, осећања, информације и ставове у различитим комуникацијским ситуацијама на свом матерњем језику, кроз различите медије и у различите сврхе;
I-A.4	да користи стандардизовани језик, поштујући граматичка и правописна правила у усменом и писменом изражавању;
I-A.6	идентификују основне одлике матерњег језика (азбука, историја, дијалекти итд.) и сличности и разлике са другим језицима;
I-A.8	да разуме садржај аудио порука: да уме да издвоји, анализира, оцени / вреднује и сумира информације из порука и да их (писмено и усмено) изрази својим речима;
I-A.9	да разуме садржај писаног текста: да уме да издвоји, анализира, оцени / вреднује и сумира информације из порука и да их (писмено и усмено) изрази својим речима;
I-A.12	да користи информације из различитих извора и медија и критички да приступа ка њима, узимајући у виду извор, контекст, циљ и веродостојност презентираних информација;
<i>Ученик/ученица разуме и прихвата да:</i>	
I-B.1	кроз изучавање матерњег језика развија се сопствени језички и културни идентитет, а кроз језичку комуникацију се преноси културно наслеђе и култура живљења;
I-B.2	употреба језика у различитим контекстима и окружењима, и у различитим облицима, омогућава ефикасну комуникацију и интеракцију (увек имајући у виду са ким се комуникација одвија);
I-B.4	садржај и начин изражавања сопственог мишљења могу допринети одржавању и побољшању комуникације, али и изазвати неспоразуме и сукобе;

Наставни план и програм такође укључује релевантне компетенције у следећим областима националних стандарда: **дигитална писменост, лични и друштвени развој, друштво и демократска култура и уметничко изражавање и култура.**

<i>Ученик/ученица зна и уме:</i>	
IV-A.2	да процени када и на који начин за решавање неког задатка/проблема је неопходна и ефикасна употреба ИКТ
IV-A.5	одредити које информације су му потребне, пронаћи, одабрати и преузети дигиталне податке, информације и садржај
V-A.6	поставити циљеве за учење и саморазвој и радити на превазилажењу изазова који се јављају на путу до њиховог постизања
V-A.7	користе лична искуства како би олакшали своје учење и прилагодили сопствено понашање у будућности
V-A.10	да примењују етичке принципе у процењивању исправног и погрешног у својим и туђим поступцима и да испољавају недостатке карактерних особина (као што су искреност, правичност, поштовање, стрпљење, брига, пристојност, захвалност, одлучност, храброст и самодисциплина),
V-A.13	да комуницира са другима и да се представи адекватно ситуацији на одговарајући начин
V-A.14	активно слушати и реаговати на одговарајући начин, показујући емпатију и разумевање за друге и изражавајући сопствене бриге и потребе на конструктиван начин
V-A.15	да сарађују са другима у постизању заједничких циљева, деле своје ставове и потребе са другима и узимајући у обзир ставове и потребе других
V-A.17	траже повратне информације и подршку за себе, али и пружају конструктивне повратне информације и подршку у корист других
V-A.19	да даје сугестије, разматра различите могућности и предвиђа последице како би доносио закључке и доносио рационалне одлуке
VI-A.3	да формулишу и аргументују своје ставове, да слушају и анализирају ставове других људи и да се према њима односе са поштовањем, чак и када се не слажу
VI-A.5	да разуме разлике међу људима по било ком основу (пол и етничка припадност, старост, способности, друштвени статус итд.),
VI-A.6	да препозна присуство стереотипа и предрасуда код себе и других и супротстави се дискриминацији

VI-A.7	да препозна испољавање вербалног и физичког насиља у свом окружењу, сагледа последице насиља и супротстави му се,
VIII-A.1	да манифестује знања о различитим облицима уметничког изражавања из свих области културе (књижевност, музика, визуелна уметност, сценска уметност, декоративна уметност, архитектура, дизајн),
VIII-A.3	да изразе сопствене идеје, искуства и емоције користећи уметничке или друге облике креативног изражавања (индивидуалног или колективног),
VIII-A.4	интерпретирају идеје, искуства и емоције изражене у уметничким производима које стварају други који припадају њиховој или другој култури
VIII-A.5	да манифестују знање о сопственој култури и различитим начинима њеног изражавања кроз књижевност и визуелне уметности, музику и плес, грађевине и друге културне производе
<i>Ученик/ученица разуме и прихвата да:</i>	
IV-B.1	је дигитална писменост неопходна за свакодневни живот – олакшава учење, живот и рад, доприноси ширењу комуникације, креативности и иновацијама, нуди разне могућности за забаву,
V-B.3	сопствена достигнућа и благостање у великој мери зависе од рада који неко улаже и резултата које постиже,
V-B.4	свака акција коју предузме има последице по њега/њу и/или његову/њену околину
V-B.7	су упорност, истрајност и одговорност важни за извршавање задатака, постизање циљева и превазилажење изазова у свакодневним ситуацијама
V-B.8	је интеракција са другима двосмерна – као што има право да захтева да други буду задовољни његовим сопственим интересима и потребама, тако има и одговорност да другима да простор да задовоље своје интересе и потребе.
V-B.9	тражење повратне информације и прихватање конструктивне критике води ка личном напретку на индивидуалном и друштвеном нивоу

Подручје: СЛУШАЊЕ И ГОВОРЕЊЕ

Укупно часова: 40

Резултати учења:

Ученик/ученица ће бити способан/способна да:

1. невербално и вербално комуницира у вези са садржином слушаног текста ;
2. учествује у разговору преко изражавања мишљења, постављања питања и одговарања на питања;
3. прича и описује према сагледавању, посматрању и искуству;
4. препричава и прича користећи одговарајућа глаголска времена (садашње, прошло одређено, прошло неодређено и будуће), као и директни и индиректни говор.

Садржине (и појмови):• **Слушање са разумевањем****Стандарди за оцењивање:**

- Понавља (невербално или вербално) слушани текст или делове слушаног текста.
- Поступа према слушаној инструкцији (у упутству или у поруци).
- Идентификује број говорника који говоре текст који слуша и препознаје да ли су говорници деца или одрасли, мушкарци или жене.
- Идентификује ликове који говоре у тексту који слуша (да ли су људи, животиње или биљке).
- Идентификује ликове у слушаном тексту и одређује ко (и када) говори тихо, умерено или гласно.
- Идентификује број реченица садржаних у тексту док слуша текст (највише три реченице);
- Описује места, локације, изглед предмета и лица, према садржини слушаног текста;
- Резимира садржину слушаног текста.
- Идентификује и говори податке о времену, месту, начину и друге околности вршења неког дејства или о особинама ликова, предмета и појава описаних у слушаном тексту;
- Идентификује нелогичности у слушаном тексту.
- Одговара на питања различитог типа (питања *да/не*- питања, *ко/шта*- питања, *где/када*- питања) у вези са слушаном садржином;
- Поставља питања различитог типа (питања *да/не*- питања, *ко/шта*- питања, *где/када*- питања) повезаних са слушаном садржином.
- Идентификује непознате речи у слушаном тексту.

<ul style="list-style-type: none"> • Реаговање по слушаном тексту (невербална и вербална комуникација) 	<ul style="list-style-type: none"> • Саставља реченице са новонаученим речима. • Препричава са правилном употребом реченица у прошлом неодређеном времену (<i>Жирафа је појела сву храну. Деца су стајала напољу.</i>). • Невербално реагује (преко мимика, гестова или ономатопеје) у знак одобравања/неодобравања, веровања/неверовања, сумњања изненађења, потврђивања/одрицања, потсмевања, љутње у вези са слушаном садржином. • Реагује кратким исказима (Да./Не.“; „Добро.“; „Разуме се.“; „Договорено!“; „Стварно?“; „Мислиш?“; „Како да не!“) у знак одобравања/неодобравања, веровање/неверовање, сумњу, изненађење, потврђивање/одрицање, потсмевање, љутњу у вези са слушаном садржином. • Одговара усмено на слушана питања, одабиром једног од три понуђена одговора, са допуњавањем реченице речју или са <i>да/не</i>-одговором.
<ul style="list-style-type: none"> • Изговор (гласова, слогова, речи, и реченица) • Вођење разговора (тема разговора, разговор, дијалог, говорник, саговорник) 	<ul style="list-style-type: none"> • Правилно изговара гласове српског гласовног система. • Понавља слушане речи подељене на слоге и самостално дели једноставне речи (тросложне, а највише четворосложне) на слоге. • Препознаје речи са изостављеним или додатим гласовима, неправилног састава и ли са неправилним редоследом и правилно их изговара. • Одређује глас на почетку и на крају речи. • Изговара изјавне, упитне и узвичне реченице са правилном интонацијом, самостално и у контексту. • Започиње разговор на задату тему (говори шта мисли и /или поставља питање). • Укључује се у започети разговор са једним или са више саговорника (исказује одобравање/неодобравање и /или поставља питање/одговара на питање. • Комуницира у различитим ситуацијама користећи установљене начине поздрављања, отпоздрављања, упознавања, представљања, описивања, замољавања, извињавања, обраћања итд. • Користи одговарајућу висину тона причања, у зависности од комуникацијске ситуације и од саговорника.

<ul style="list-style-type: none"> Усмено препричавање, причање и описивање (изјавне реченице, упитне реченице, потврдне реченице, одричне реченице, директни говор, индиректни говор) 	<ul style="list-style-type: none"> Препричава са правилном употребом реченица у прошлом неодређеном времену (<i>Жирафа је појела сву храну. Деца су стајала напољу.</i>). Прича усмено о уобичајеним, доживљеним или следећим догађајима са правилном употребом реченица са садашњим временом (<i>Ја живим у Кратову.</i>), прошлим одређеним временом (<i>Поштар је донео два писма.</i>) и будућем времену (<i>Сутра ћу да идем у библиотеку.</i>). Прича према сагледавању, посматрања и искуства. Прича кратку причу на основу серије слика. Прича причу о догађајима/дoживљајима (чујеним или из властитог искуства), представљајући их хронолошки и са правилном употребом глаголских времена. Прича на задату тему или на тему по избору, користећи одговарајући вокабулар и правилне граматичке форме. Описује лица, предмете, биљке, животиње и пејзаже на основу посматрања или имагинације. Преноси са индиректним говором дијалог састављен од две реченице (изјавне, упитне, узвичне, потврдне, одричне) (<i>– Марија, дај ми књигу, молим те! – Сачекај ме да допишем, Марко! / Марко је замолио Марију да му да књигу. Марија му је рекла да је сачека да допише.</i>); Преноси реченице из индиректног говора у дијалог са две реченице (<i>Чувар нас је питао када ћемо ићи. Рекли смо му да имамо још два часа. – „Када ћете ићи, ученици?“ „Имамо још два часа, чика чувару.“</i>)
<p>Примери активности</p> <ul style="list-style-type: none"> Ученици слушају најаву познате (актуелне) серије за децу и идентификују о којој серији се ради. Затим се деле у групе, понављају уз певушење оног што су чули и цртају цртеж са симболом који означава садржину слушаног. (Алтернативно слушају најаву познате тв музичке серије, препознају је и цртају ноту, насмејано лице и слично као симбол за серију). Наставник говори инструкцију за играње игре “Воз” која укључује више корака за реализацију. Ученици су наређани у круг и са казивањем бројалице се одређује ученик који ће бити у улози локомотиве. Изабрани ученик започиње да се креће по унутрашњој страни круга који су формирали ученици певајући: „Воз креће, локомотива кружи, хајде (име ученика) нама се придружи.“ Ученик чије је име изговорено треба да се ухвати за струк „локомотиве“. Затим тај ученик пева песмицу изговарајући име другог ученика и тако даље све док се сви ученици не ухвате у „воз“. Наставник пушта аудио снимак телефонског оператора који даје инструкције за даљни поступак када се тражи нека услуга или информација. Ученици испред себе имају нацртану тастатуру са бројевима. Користе је да би пратили кораке које наводи оператор да 	

би стигли до унапред задатог циља (услуге или информације) . Неколико ученика презентује предузете кораке.

- Ученици су подељени у групама. Наставник пушта по два аудиозаписа (телефонске поруке, снимљене кратке разговоре, делове монолошких и дијалогских форми, фрагменте из анимираног филма и сл.) . Ученици по групама разговарају о броју учесника у аудитивним материјалима да ли су ти гласови које су чули гласови деце, одраслих и да ли су мушки или женски. Свака група пред разредом презентује своја саглеђивања.
- Ученици су подељени у групама. Групе заједно слушају кратак текст о лепотама Северне Македоније. Откако ће завршити са слушањем свака група добија велики лист за цртање и материјале (лепак, зрна сочива/пасуља, перлице, новине) да би направила постер на тему „Моја лепа земља“. При креирању постера ученици се воде оним што су чули и запамтили о својој земљи. Свака група презентира свој рад испред целог разреда.
- Ученици слушају текст припремљен од стране наставника на тему: “ Моја омиљена играчка”. У тексту је акценат стављен на врсту играчке, њену намену и њену важност за дете. Ученици у паровима међусобно описују играчку како су је замислили док су слушали текст. Неколико ученика презентирају сопствени опис пред свима. Дискутује се зашто им се описи разликују.
- Ученици слушају кратку причу (на пр. Деда и репа), затим подељени у групе резимирају садржину коју су слушали, записујући три реченице. Групе читају написане реченице на глас. Преко отворене дискусије се идентификују ликови и редослед њиховог појављивања и одређује се време и место дешавања догађаја.
- Ученици играју игру “Исправи грешку”. Наставник им чита нелогичне реченице као на пример *Риба лети у језеру. Ветар греје у зиму.* Ученици откривају нелогичности и записују их са корекцијама које обезбеђују да имају смисао и међусобно их деле и коментаришу.
- Наставник чита кратак текст повезан са неким годишњим добом у којем има непознатих речи . Сваки ученик пажљиво прати, идентификује непознате речи и записује их на листић. Ученици се деле у групе, упоређују непознате речи које су идентификовали и покушавају заједнички да одреде њихово значење. Наставник поново чита текст, а ученици га прекидају када наиђе на непознату реч и прво они покушавају да га објасне, а ако не успеју, наставник им открива значење. Непознате речи се записују на табли и од сваке од њих ученици у групи састављају реченице и читају их пред другима.
- Ученици слушају текст у коме ликови изражавају одобравање и неодобравање са нечим или са неким, веровање и неверовање у нешто исказано, сумњање у нешто, изненађење, потврђивање и одрицање, потсмевање и љутња на некога. Читање текста се прекида након сваке такве ситуације и ученици гестикацијама/гестовима, мимикама и/или ономотопејским звуцима невербално манифестују значење слушаног. У дискусији праве разлику између невербалних реакција које су увредљиве (на пр. Плажење језика) и оних које се користе за другу намену (палац нагоре у знак подршке).
- Ученици су подељени у паровима. Добијају задатак да одговоре на три питања са кратким одговорима типа: „Да./Не;“; „Добро.“; „Разуме се.“; „Договорено!“; „Стварно?“; „Мислиш?“; „Како да не!“ . Затим сваки пар треба да састави по три питања која воде до наведених одговора писањем. Састављена питања постављају другом пару.
- Ученицима се усмено постављају питања у вези њиховог начина исхране кући и у школи. Неколико питањс са *да/не* одговором и неколико са три понуђена одговора, а додатно им се читају реченице које треба да допуне. На крају се дискутује у којој ситуацији им је било најлакше-најтеже да одговоре и зашто.

- Ученици понављају гласове и речи које им говори наставник или их слушају са аудио материјала. Пази се на правилан изговор- да гласови не буду непотребно отегнути или скраћивани, изостављани, скраћивани или проширивани, да се не изговарају шушкаво, непотребно да се укрупњују или омекшавају, призвук код гласа `р да се изговори пре, а не након артикулације р; Ученици изговарају онолико пута колико је потребно да се приближи изговор гласова или реч до правилног гласа или речи. Примери: *е:и/а* (пЕгла:пИле, свЕћа:Каћа) и *о:у* (кОка:зУмбул, нОга:дрУга); *ч, џ, ш, ж, ћ, њ, ј, с, з, ц, љ, л, р* (тЕсна:лАне, порЕд:порИв, хиљаду, Чај:Џин, Шишти:Жижак, Ћуп:Ђон, Сунце:Златан, Цвета:Зуји, Љубав:Колевка, рани-рен-рис-род-руди.
- Ученици вежбају изговарање једносложних и двосложних речи на тај начин што заједнички или самостално понављају по три речи у чијем саставу је један исти глас (откако чују како их наставник изговара). Упознају се са речима од два гласа, а затим се број гласова повећава: *за, да, на-ан, ар, ат-на, ја, па-али, ана, ага-баба, аван, лав, хлад, лак-хлеб, лев, лењ-леја, лије, леје-лига, липа-лови, лозе, лођи-луна, лупа, лута; не, ни, али-нам, њих, нос-нини, нуни, нани.*
- Наставник изговара речи прво по једну, а затим по две речи. Ученици (индивидуално) одређују да ли у речима има некои глас који ће наставник да истакне. Затим заједнички откривају који је глас изостављен или додат у слушаним речима и које речи су неправилног састава или са неправилним редоследом гласова, затим их изговарају у правилном облику. На пример, да ли у гласовном систему следећих рећи је присутан глас *е*: *наш, кофе, зуби, прашина, крајеви, крај*, или у следећим речима изговорених по два једна за другом, је присутан глас *ђ*: *вага-ваге, геолог-географија, гимназија-ђеврек*; Затим ученици треба да открију да ли у некој од речи које слушају недостаје неки глас или је неки глас неправилно додат и да ли је састав и редослед гласова у реду, као у примерима: *лис, као, откаа, душтво, едва, фриджер, јоргут, новчарник, омпера, будинг, толумба.*
- Ученици раде у групама по четворо, сваки ученик поставља задатак, а други изговарају речи са истакнутим првим или последњим гласовима у речи, на следећи начин: то што је *ш* за Штип, за Прилеп је *п*. За шта су: *с, в, б, о, и, т?* – То што је *п* за Филип, за Јаша је *а*. За шта су: *р, н, с, и* и *е*? Могу да се користе различите врсте речи, а на почетку ученици одговарају на питања постављена од стране наставника.
- Ученици у паровима састављају по једну реченицу која ће имати значај за конкретни дан (имаће лепу поруку). Неколико парова говоре реченице гласно пред свима, а остали ученици имају задатак да упамте по једну реч која се њима допада. Наставник тражи да један ученик каже реч коју је упамтио. Затим наставник додаје реч чујеној речи и тако са још једном или две речи остали ученици настављају логички след речи до реченице – на крају се изговара цела реченица. Ово се понавља неколико пута. Реченице се исписују на табли и наставник их чита различитом брзином. Ученици понављају након што наставник чита реченице истим темпом.
- Три ученика добијају картице на којима су нацртани: тачка, узвичник и упитник. Остали ученици дају примере узвичне, упитне, изјавне реченице. Када неко од ученика изговори, на пример, упитну реченицу, ученик који има картицу са упитником треба да стане поред њега. Активност се понавља неколико пута, са различитим ученицима у циљу вежбања интонације изговарања различитих реченица.
- Ученици су подељени у парове. Један од ученика започиње разговор о томе где би волео да иду на излет са разредом, а други га слуша, па продужава са својим мишљењем или са постављањем питања. У разговору се надовезују један на другог.
- Ученици играју улоге: један је ученик а други је наставник, или директор или психолог, или хигијеничар. “Ученик” започиње разговор

дајући своје мишљење о нечему у школи и постављајући питање другом ученику из пара, а други одговара на питање. Затим се улоге мењају- ученик који је био “ученик” сада постаје “наставник”, или неко други из школе, а други из пара преузима улогу ученика и поступак се понавља. Неколико парова понављају разговор пред свима.

- Ученици, подељени у групама, глуме ситуације (пр. Разговор о времену пењања до планинског врха; разговор о другарима из суседства; групни телефонски разговор који је поломио ногу и који је одсутан са часова; разговор о фотографијама направљеним на рођенданској забави код друга из разреда; разговор са школским библиотекарем, од кога траже књиге за заједнички пројекат; разговор у породици о утисцима у вези празничне посете дома друга који слави Бајрам; разговор са старијим суседима у време заједничке акције чишћења заједничког парка итд.) У којима користе установљене начине поздрављања, отпоздрављања, упознавања, представљања, описивања, мољења, извињавања итд. При драматизацијама ученици користе одговарајућу висину тона причања у зависности од комуникацијске ситуације и саговорника.
- Ученици слушају аудио материјал са описом тока неког догађаја (пр. Шта ради један ученик када реши да препише домаћи рад од свог саученика, без његовог знања: отворио сам, узео, почео да преписујем, дошли су, питали). Затим ученици у паровима препричавају догађај (један започиње, други се надовезује). Затим, један ученик препричава догађај пред свима, а други допуњавају уколико је нешто изоставио. При препричавању догађаја, глаголи се користе у другом облику: отворио, узео, почео да преписује, дошли су, питали су.
- Неколико ученика усмено причају о утисцима са рођенданске забаве код свога друга при чему говоре одговарајућу лексику и граматичке облике о опису догађаја (пр. о цвећу у дворишту, о домаћем љубимцу, о поклону, о начину на којем су се забављали, о начину долажења и одлажења са забаве, како се осећао и понашао слављеник итд.).
- Ученици су подељени у групе од шест ученика. Половина групе добијају стрип-илустрације на којима је представљена породица на годишњем одмору у којем је двоје деце, од којих је једно слепо. Друга половина група добија стрип-илустрације на којима је представљен градски крос на кјем учествују лица са физичком попречености. Сваки ученик у групи смишља по једну реченицу у вези задатог визуелног материјала и излаже је пред другима у својој групи. На крају свака група презентује стрип са осмишљеним реченицама испред свих.
- Ученици раде у паровима. Половина парова саставља усмене дијалоге од по две реченице , користећи изјавне, упитне, узвичне, потврдне и/или одричне реченеце према упутствима наставника. Други парови састављају усмени исказ са две реченице у индиректном говору. Затим, сваки пар говори своје реченице и трансформише их из дијалога у индиректни говор и обратно (- *Лина желиш ли да сутра заједно возимо бицикл- Може, Марко, око моје зграде имамо лепу бицикличку стазу./ Марко је питао Лину да ли жели да сутра заједно возе бицикл. Лина се сагласила и рекла Марку да око њене зграде имају лепу бицикличку стазу./Водитељ је рекао да ће наградна игра трајати још месец дана. Ангела је питала мајку може ли да учествује./Водитељ: “Наградна игра ће трајати још месец дана”. Ангела;” Мама, могу ли ја да учествујем?”.*

Подрачје: **ЧИТАЊЕ И ПИСАЊЕ**

Укупно часова: **65**

Резултати учења

Ученик/ученица ће способан/способна да:

1. чита са разумевањем речи, реченице и кратке текстове написане у наставном материјалу и у окружењу;
2. пише мала и велика писана слова на српској азбуци и правилно их користи при писању речи и реченица;
3. пише кратке и једноставне текстове по диктату, напамет и самостално, на задату тему;
4. примењује основна правописна правила, велика и мала слова, знакове интерпункције, узвичник и упитник и преношење слога из двосложне речи у други ред.

Садржине (и појмови):

- Почетно читање (глас, слог, реч, једноставна реченица, кратка реченица, азбука)

Стандарди за оцењивање:

- Изговара слова по азбучном реду.
- Препознаје слова и повезује их са одговарајућим гласом и речима које почињу тим гласом.
- Повезује штампана и писана слова са одговарајућим гласовима.
- Препознаје писана слова у слогу, речи или реченици.
- Идентификује слово, слог или реч у писаном тексту након слушања.
- Чита слова, слоге, речи и једноставне/кратке реченице у разним текстовима (уџбеници, књиге, часописи, огласи, називи артикала/производа, постери, поруке, формулари, натписи, билборди, графити, излози и сл.).
- Чита једноставне и кратке реченице које садрже новонаучене речи.
- Идентификује непознате речи у писаном тексту.
- Одговара на кратка питања која прочита.
- Препознаје изјавне, упитне и узвичне реченице у тексту и чита их са одговарајућом интонацијом.
- Саставља питања о краткој потврдној реченици коју прочита.
- Саставља кратке одричне реченице из прочитаних потврдних реченица и обратно.
- У написаном тексту препознаје речи и реченице као одговор на питање у вези са садржином слушаног текста.
- Саставља питања у вези са садржином прочитаног текста.

	<ul style="list-style-type: none"> • Трансформише прочитане реченице мењајући из једнине у множину и обратно са уједињавањем две реченице у једну и са заменом личне именице са личној заменицом. • Трансформише прочитане реченице из изјавних у упитне и узвичне и обратно, односно из потврђних у одричне и обратно.
<ul style="list-style-type: none"> • Почетно писање (писана слова, мала слова, велика слова, тачка, зарез, упитник, узвичник, азбука) 	<ul style="list-style-type: none"> • Прави разлике између писаних и штампаних слова. • Пише писана слова (мала и велика). • Пише речи и кратке реченице писаним словима. • Пише једноставне језичке садржине (повезује гласове и слова у целосну реч, речи у реченици) после слушања. • Пише велико слово на почетку реченице коју записује после слушања. • Пише једноставне и кратке текстове по диктирању. • Самостално пише једноставан текст, по сећању претходно слушаног текста или из текста наученог напамет. • Пише кратки текст на задату тему. • При писању дели слушане речи на слоге. • При писању правилно преноси делове речи у следећи ред. • Пише правилно интерпункцијски знак на крају реченице. • Сопствена имена и презимена и имена насељених места пише великим словом. • Записује речима бројеве до 100 и редне бројеве до 10. • Препознаје нетачан редослед слова у писаним речима и нетачан ред речи у писаним реченицама и правилно препишује речи, односно реченице. • Препознаје грешке у писаном тексту (испуштена слова, слогови, речи, делови реченице, знаци интерпункције) и правилно препишује текст. • Записује реченице које садрже новонаучене речи.
<p>Примери активности</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ученици слушају и певају песме за учење азбуке српског језика и пишу је. • Ученици прво вежбају писање елемената писаних слова, а затим пишу слова чије су елементе вежбали. • Ученици добијају листу са штампаним словима (великим и малим), и поред сваког штампаног слова записују одговарајуће писано слово. • Ученици добијају низове речи и читају: сом, сам, ја сам; не, узима, шема; шал, мали, дат. Сагледавају позицију сваког слова у промени значења речи. Охрабрени су да дају сопствене примере. • Сваки ученик добија лист са две колоне- једна са малим, друга са великим словима. Тражи се да свако самостално повеже мало и 	

велико слово и да каже која реч започиње тим гласом/словом, или ће садржати тај глас у средини или на крају.

- Сваки ученик добија лист у коме су уписана у три реда по десет писаних слова, (мала и велика). Ученици један, по један читају по једно слово, како им дође ред, колико брже могу. На свако погрешно прочитано слово застаје се са читањем и продужава се откако наставник поправи грешку.
- Ученици се деле у групе од по четворо, добијају таблу са четири колоне са пољима у којима су написане речи. Сваки од њих баца коцку и чита реч на коју ће она стати. Уколико погрешно, враћа се отпочетка. Ученик који стиже до краја започиње да врти нови круг све док се не да знак за завршавање игре.
- Наставник чита реченице које започињу на одређено слово које се изучава на часу. Ученици добијају радни лист са речима у којима треба ју да препознају и подвуку новоизучено слово. Када заврше мењају радни лист са саучеником до себе и проверавају тачност одговора.
- Наставник дели ученицима радни лист на којем је илустрована прича. Ученици имају задатак да напишу причу пратећи дејство приказано на илустрацијама.
- Ученици подељени у групе извлаче картице са реченицама које садрже непознате речи. У оквиру групе идентификују непознату реч и покушавају да открију његово значење. Непознату реч читају пред свима, записују је на табли и деле мишљења о њеном значењу. Наставник дообјашњава значење речи и свака група смишља нову реченицу са новонаученом речју.
- Ученици раде у паровима- један ученик чита кратак текст, а други слуша и поставља му да/не питања и питања са упитним речима: ко, када, где. На питање одговара ученик који је читао текст, затим мењају улоге, на крају се дискутује у којој улози им је било тешко и/или интересно.
- Ученици добијају наставни листић са кратком причом која нема знакова интерпункције. Имају задатак да ставе потребне знакове интерпункције и да прочитају текст наглас уз поштовање написаних знакова интерпункције.
- Ученици стоје у круг и имају једну лоптицу (може гумено или од згужване хартије). На знак наставника, први ученик лоптицом у руци изговара потврдну реченицу и додаје лопту другом ученику. Други ученик прво претвара потврдну реченицу у упитну, а затим смишља нову потврдну реченицу и додаје лоптицу трећем ученику. Поступак се понавља све док сви ученици не кажу барем по једну реченицу. (алтернативно је да се игра игра са клупчетом вунице и да се заврши са пауковом мрежом).
- Наставник дели ученицима, подељеним у парове по 5 илустрација. Сваки ученик из пара самостално пише писаним словима по једну потврдну реченицу за сваку илустрацију. Затим размењују написане потврдне реченице и претварају их записују као одричне.
- Ученици подељени у групама добијају радни лист са написаним текстом, причу, и питања у вези са причом. Имају задатак да нађу и подвуку делове текста из којег произилазе одговори на питања.
- Наставник чита текст, а ученици састављају и записују питања у вези са садржином прочитаног текста. Затим читају питања и други ученици их одговарају.
- Ученици добијају наставни лист и у пару трансформишу написане реченице: (1) из једнине у множину (пр. *Ја пишем. Ми пишемо. Марија пешачи. Марија и Адријан пешаче. Јуче сам појела један сладолед и једну брескву. Јуче сам појела два сладоледа и две брескве*); (2) Заменом личном именицом са личном заменицом (пр. *Петар и Мирлинда гледају филм. Они гледају филм. Петар седи*

на поду, а Мирлинда на фотељи. Он седи на поду, а она на фотељи); (3) Претварањем из једног у други облик (изјавне, упитне, узвичне: пр. *Пијеш млеко из чаше. – Пијеш млеко из чаше? Пиј млеко из чаше!*); (4) Из потврђивања у одрицање и обратно (*Доћи ћемо на рођендан. Нећемо доћи на рођендан.*).

- Ученици индивидуално читају текст у којем су кратке реченице. Затим идентификују две реченице које могу да се споје и спајају их у једну (пр. *Марија спава. Њен брат гледа телевизију. Марија спава, а њен брат гледа телевизију.*
- Наставник смишља изјавне, упитне и узвичне реченице и сваку реч из њих записује на један лист хартије (На пример, *Флорина и Огњен играју се лоптом.; Где једу колачиће Енис и Нина?*). Ученици су подељени у групе са онолико чланова колико има речи у реченици. Сваки ученик из групе вуче по један лист. Свака група има задатак да распореди своје чланове тако да формирају реченице са свим речима. Затим их читају са одговарајућом интонацијом, упоређују реченице које су формирали и одређују која је реченица изјавна, која узвична, а која је упитна.
- Сваки ученик добија лист на коме су написана велика писана слова које претвара у реч, дописујући мала писана слова. Саученик до њега проверава тачност написане речи.
- Наставник припрема бинго листиће са 15 слова за сваког ученика посебно и посебан комплет од свих слова написаних на посебним листићима које ставља у прозирни суд. Један по један ученик вуче по једно слово, чита га, а други га заокружују на свом листићу ако га имају. Победник у бингу је онај који први заокружи сва слова на свом листићу и узвикне “ Бинго”.
- Ученици су подељени у групе. Свака група добија исти комплет од најмање 15 картица са словима од којих могу да се састави више речи од 3-5 слова. Задатак група је да састављају што више речи. Сваку састављену реч треба да напишу писаним словима на посебном листу. Након завршавања активности, групе лепе листове са речима на таблу, читају их на глас и упоређују их.
- Сваки ученик добија наставни лист са различитим слоговима. Слогове користи за: (1) да открије који од њих могу да представљају и једносложне речи, (2) да креира двосложне речи и (3) од креираних речи да саставља кратке реченице. Реченице записују писаним словима, а један од њих их чита на глас.
- Ученици дибијају текст са грешкама. Реченице су написане малим почетним словом. Они имају задатак да пронађу грешке, да их поправе и да препишу текст правилно, писаним словима.
- Наставник чита једноставне и кратке текстове. Ученик слуша пажљиво и записује то што слуша писаним словима.(Пр., *Баба је на пијаци. Деда игра шах. Пепи црта змаја. Показаће га баби када се врати са пијаци*).
- Сваки ученик добија написана упутства о томе како да креира текст. У упутствима се указује на тему (на пр: *Чиме волим да се играм*), на број и врсту реченица које треба да напише (на пр: напиши 4 реченице, од којих једна треба да буде упитна) и како да их напише (на пр: наслов да буде са штампаним словима, а текст са писаним). Неколико ученика читају шта су написали и дискутује се о томе каква су била упутства и да ли су их сви испоштовали.
- Ученици добијају текст. У сваком реду текста су речи које су пренешене из другог реда, део њих правилно, а део неправилно. Ученици треба да прочитају текст, да пронађу неправилно пренешене речи и да кажу како треба правилно да се пренесу.
- Наставник диктира 30 речи, а ученици их записују. Задатак сваког ученика је да искористи ове речи да би направио 3 реченице у којима ће употребити различите интерпункцијске знакове (упитник, узвичник, тачка, зарез). Ученици записују реченице у свескама

писаним словима и говоре их усмено.

- Ученици добијају наставни лист са речима које означавају имена и почињу са великим словом и речима (опште именице) које почињу са малим словом. Ученици раде у паровима и имају задатак да утврде разлике између речи које се пишу са малим и великим словом. Затим записују у свескама имена неких улица, продавница и градова са употребом великих слова.
- Ученици добијају наставни лист са именима: лична имена људи и миљеника, географских појимова, име школе. Заокружују шта је тачно написано и проверавају заједнички у разреду.
- Сваки ученик извлачи по 6 картица са бројевима до 100 и две картице са редним бројевима до 10 и записују их речима у свесци. Бројеви, посебно они који су сложенији и /или специфичнији пишу се речима на табли.
- Ученици добијају текст са грешкама (неправилни редослед слова у писаним речима и неправилни редослед речи у писаним реченицама). Они имају задатак да пронађу грешке, да их поправе и да препишу правилно речи, односно реченице.
- Ученици добијају наставни лист са речима и кратким реченицама у којима су испуштена слова, слогови, речи, делови од реченице, интерпункциски знаци. Ученици треба да пронађу грешке и да правилно напишу текст.
- Ученици раде у пару на задату песму (која је дата у радном листу). Они подвлаче непознате речи и путем отворене дискусије откривају њихово значење. На крају уче песмицу напамет.
- Ученици решавају укрштеницу у којима су смернице задате сличицама (пр. 1. вертикално:). Препоручљиво је да се укрштеница припреми тематски са појмовима који се изучавају у другим предметима.

Подручје: **КЊИЖЕВНОСТ, ИЗРАЖАВАЊЕ И СТВАРАЊЕ**

Укупно часова: **60**

Резултати учења

Ученик/ученица ће бити способан/а да:

1. разликује врсте књижевних текстова (приповетка, прича, бајка, басна, песма и драма);
2. анализира садржине књижевног текста (ликови, догађаји, место и време одвијања);
3. препричава књижевне текстове својим речима;
4. прича (усмено и писмено) на задату тему и на тему по избору.

Ученик/ученица ће:

5. развијати креативно изржавање.

Садржине (и појмови):

- Врсте књижевних текстова
(приповетка, прича, бајка, басна, песма и драма)

Стандарди за оцењивање:

- Прави разлику између приче, бајке и басне.
- Наводи неке карактеристике драме (дијалог, ликови).
- Наводи неке карактеристике песме (стих, строфа, рима).

<ul style="list-style-type: none"> Анализа књижевних текстова (тема, догађај, лик, време, место) 	<ul style="list-style-type: none"> Одређује тему прочитаног књижевног текста. Одређује време и место догађаја прочитаног књижевног текста. Одређује догађаје и њихов редослед у прочитаном књижевном тексту. Препознаје почетак, средњи део и крај приче. Препознаје и упоређује ликове у прочитаном књижевном тексту и повезује њихове поступке са њиховим особинама. Одговара на питања о прочитани књижевном тексту у вези са ликовима и/или садржином. Извлачи поруку из садржине једноставне песме.
<ul style="list-style-type: none"> Усмено и писмено изражавање и стварање 	<ul style="list-style-type: none"> Препричава књижевни текст својим речима. Прича догађаје из свакодневног живота који су слични са онима у књижевном тексту. Прича на задату тему или на тему по сопственом избору. Креира нови почетак или другачији крај прочитаног књижевног текста. Прича по серијама слика или илустрацијама.

Примери активности

- Наставник чита причу (пр. из књиге Зоки Поки), а ученици прате текст испред њих читајући у себи, затим се води отворена дискусија о карактеристикама приче по следећим питањима: (1) Како је написан текст? (У реченицама које се надовезују), (2) Колико главних ликова има? Који су то? (Обично има по један главни лик у свакој причи) и (3) О чему се ради у причи? (Описује се догађај у вези са главним ликом). На крају неколико ученика препричава причу својим речима.
- Наставник чита бајку (пр. Ивица и Марица), а ученици прате текст испред њих читајући у себи. Неколико ученика препричавају бајку, затим се води отворена дискусија о карактеристикама бајке по следећим питањима: затим се води отворена дискусија о карактеристикама бајке по следећим питањима: Да ли догађај који је описан у бајци може да се деси у стварном животу? Зашто?
- (Догађај је нереалистичан, има кућу која не може да постоји и има лик који не може да постоји); (2) По чему се ова бајка разликује од приче? (У причи нема нереалног догађаја и нереалног лика); (3) По чему је бајка слична са причом? (Обе су написане са реченицама које се надовезују и обе причају о неком догађају).
- Наставник чита басну (пр. Лав и миш), а ученици прате текст испред њих читајући у себи затим се води отворена дискусија о карактеристикама басне по следећим питањима: (1) Шта сте научили из басне? ; (2) Који су ликови у басни? Какве особине они имају?; (3) Да ли особине приказане у басни су карактеристичне за животиње или за људе? Зашто?; (4) По чему се ова басна разликује од приче? (Ликови су животиње са људским одобинама); (3) По чему се ова басна разликује од бајке? (У бајкама постоји

лик са чаробном моћи, а у басни животиње имају људске особине).

- Наставник чита кратку драму за децу или одломак из дуже драме. Затим дели улоге ликова неколицини ученика и свако чита своју улогу, покушавајући да “глуми” лик. Затим се дискутује о карактеристикама драме, дијалогу, ликовима.
- Наставник чита песму, а ученици је прате у написаној форми. Неколико ученика читају песму на глас. Затим се дискутује о начину на којем је написана (једна реченица у више редова) и о другим карактеристикама песме: стих, строфа, рима.
- Ученици читају причу „Цврчак и мравк “. Наставник преко изабраних цитата, за које тражи коментар, и питања, усмерава их да одреде тему исте (одговорност и трудољубивост мрава насупрот безбрижности и лењости цврчка).
- Наставник чита једноставну песму. Ученици исказују мишљење о томе како су доживели садржину песме и заједнички извлаче закључак о поруци из садржине песме.
- Ученици раде у радном листу. На горњој страни се налази прозни текст који требају да прочитају и на доњем делу радног листа са техником звезда приче да одреде ликове време и место.
- Наставник чита причу „Два путника и медвед“ неколико пута. Затим ученицима подељеним у парове/ тројке дели причу подељену на реченице (свака реченица написана на посебном листу/траку) са задатком да их саставе које сваки ученик треба да састави према редоследу који су слушали. Неколико група читају “састављену” причу и одређује се тачност састављања. На крају се дискутује о пријатељству и записују се по једна реченица описујући га онако како га они разумеју.
- Наставник чита басну „Мрав и голуб“ (<https://www.youtube.com/watch?v=3ULpGMtrrts>), а ученици одређују шта се дешава на почетку басне, шта се дешава у средини басне, како и шта се дешава на крају басне преко питања: ко се налази у невољи на почетку текста, како се спасава из те ситуације, ко је други у невољи затим и како се спасава.
- Ученици слушају „Пепељугу“. Наставник користећи технику стоп, стаје неколико пута у читању текста и преко питања подстиче ученике да открију ликове и њихове поступке. На крају приче упоређују ликове према особинама које произилазе из поступака.
- Наставник чита басну „Зеца и корњача“. Ученици у пару разговарају о поступцима зеца и поступцима корњаче у басни и објашњавају како је корњача брже стигла на циљ иако је спорија (истрајна је), а зашто зец није стигао први иако је уистину бржи (уместо да се потруди, подсмевао се корњачи). На крају ученици преузимају улогу зеца и корњаче и драматизују басну.
- Ученици препричавају прочитани текст користећи своје речи.
- Ученици причају догађаје по доживљају, када су се осећали да се неко неправедно понаша према њима (слагао их, преварио их и издао).
- Ученици читају текст самостално и затим дискутују о њему одговарајући на три питања: да ли им се свиђа, који део им се целосно свиђа и зашто. Затим приступају према његовом мењању: креирају нови почетак или нови крај.
- Ученици добијају причу у сликама измешаног редоследа слика, са задатком да их подреде по логичним редоследу и на основу тога да напишу кратак текст.

Подрачје: МЕДИЈСКА ПИСМЕНОСТ И МЕДИЈСКА КУЛТУРА Вкупно часови: 15	
Резултати учења Ученик/ученица ће бити у стању да: <ol style="list-style-type: none"> 1. разликује и наводи различите врсте медија. 2. разуме медијске поруке и разликује извештавање, оглашавање и давање инструкција. 3. идентификује и тумачи информације и поруке у текстуалним, сликовним и дигиталним медијским садржајима за извештавање, давање упутства и за рекламирање. 4. креира кратке медијске поруке за извештавање, за давање упутства и за рекламирање. 	
Садржини (и појмови)	Стандарди за оцењивање
<ul style="list-style-type: none"> • Врсте медија (штампани медији, визуелни медији, интернет - медији) 	<ul style="list-style-type: none"> • Наводи изворе медијских порука и садржина (часопис, радио, телевизија, билборд, плакат, летак, интернет-медији, мобилни телефон).
<ul style="list-style-type: none"> • Врсте медијских порука (обавештење, упутство, реклама) 	<ul style="list-style-type: none"> • Наводи изворе медијских порука (часопис, радио, телевизија, билборд, плакат, летак, интернет, мобилни телефон). • Прави разлику између медијских порука за извештавање, за давање упутства и за рекламу. • Извлачи важне информације из различитих типова медијских порука.
<ul style="list-style-type: none"> • Тумачење и коришћење медијских садржаја 	<ul style="list-style-type: none"> • Идентификује кључну поруку у текстуалном медијском садржају написану словима различите величине/дебљине и/или у различитим бојама. • Идентификује кључну поруку у медијском садржају са илустрацијама према величини, положају и боји приказаних објеката. • Препознаје важност дигиталних икона (емотикона, гифова и мимова) у мобилним и рачунарским апликацијама. • Креира кључне речи и изразе и бира одговарајуће илустрације и дигиталне иконе као основу за слање медијске поруке.
<ul style="list-style-type: none"> • Креирање медијских порука и садржина 	<ul style="list-style-type: none"> • Бира медијски садржај за представљање појмова и разраду тема. • Саставља кратку медијску поруку у облику рекламе, упутства и информација.

Примери активности

- Наставник представља примере различитих медија (штампани, визуелни или интернет- медији), а ученици треба да одреде о којим врстама медија је реч. Кроз дискусију ученици треба да разумеју шта се подразумева под појмом медиј, које врсте медија постоје и који садржај могу да пренесу (текст, фотографије, слике, визуелни садржаји).
- Наставник презентује различите врсте медијских порука и садржаја намењених различитим медијима (часопис, радио, телевизија, билборд, плакат, летак, интернет, мобилни телефон). Ученици, подељени у групе, одређују у ком медију могу да буду објављени и објашњавају зашто тако мисле (на пример, приче се могу наћи у књигама, сликовницама, филмовима као екранизоване верзије, али и на интернету; музика се може слушати на радију, али и на интернету и на мобилном телефону; рекламе се могу видети у новинама, на телевизији, али и на изложбама). Отворена дискусија открива тачне одговоре и објашњења за њу.
- Уз видео презентацију наставник показује најмање 9 примера три врсте кратких медијских порука: за извештавање о догађају, за рекламирање догађаја и за давање инструкција за понашање током догађаја. Ученици, подељени у групе, издвајају важне информације из сваке поруке и на основу њих категоришу поруке по врсти. У дискусији се откривају разлике у садржају порука које одређују врсту поруке.
- Ученици подељени у две групе добијају по једну истраживачку тему (нпр. Зграда и аутобус). Ученици прикупљају што више примера из различитих медија (илустрације, фотографије, цртеж, песма о аутобусу, снимак звука аутобуса, занимања везана за аутобус и зграду, врсте зграда и аутобуса итд.) у вези са темом истраживања. Затим ученици из сваке групе објашњавају како су бирали медијски садржај. На крају заједнички разговарају о томе који од садржаја највише доприноси разумевању теме.
- Ученици, подељени у групе, добијају различите текстуалне медијске садржаје исписане словима различите величине и дебљине и у различитим бојама. Свака група добија задатак да идентификује кључне поруке у „свом“ садржају. Након обављеног задатка, презентујте садржај и поруке другима. Дискусија идентификује како величина, дебљина и боја слова доприносе слању кључне поруке.
- Ученици, подељени у групе, добијају различите медијске садржаје са илустрацијама у боји. Свака група добија задатак да идентификује кључне поруке у „свом“ садржају. Након обављеног задатка, презентујте садржај и поруке другима. Дискусија одређује како величина, позиција и боја приказаних објеката доприносе слању кључне поруке.
- Уз видео презентацију наставник показује примере дигиталних икона (емотикона, гифова и мимова) који се користе у мобилним и рачунарским апликацијама. Ученици утврђују њихов значај одговарајући на питања са понуђеним одговорима. Ученици који су тачно одговорили за дату дигиталну икону објашњавају њено значење и сви заједно дискутују где и за шта та икона може да се користи.
- Ученици, подељени у групе, смишљају кључне речи или изразе како би креирали рекламну поруку за производ по свом избору (храна, пиће, играчка, књига, видео игрица) и сликовито га представили (цртеж, слика, исечене фотографије итд.). Представљају другима оно што су замислили.
- Ученици, подељени у групе, смишљају кључне речи или фразе и бирају одговарајуће илустрације или дигиталне иконе за плакат/билборд или летак.

- Ученици раде у групама на креирању медијских порука. Свака група сачињава три поруке (обавештење, оглас и упутство), а свака од њих је намењена другом медију (часопис, радио, телевизија, билборд, полакат, летак, интернет, мобилни телефон). На крају презентују поруке свима.

ИНКЛУЗИВНОСТ, РОДНА РАВНОПРАВНОСТ/СЕНЗИТИВНОСТ, ИНТЕРКУЛТУРАЛНОСТ И МЕЂУПРЕДМЕТНА ИНТЕГРАЦИЈА

Наставник обезбеђује инклузивност преко укључивања свих ученика у свим активностима за време часа. При томе, омогућује да свако дете буде когнитивно и емоционално ангажовано преко коришћења одговарајућих методичких прилаза (индивидуализација, диференцијација, тимски рад, саученичка подршка). При раду са ученицима са попреченошћу примењује индивидуални образовни план (са прилагођеним резултатима учења и стандардима за оцењивање) и увек када је могуће користи допунску подршку других лица (лични и образовни асистенти, образовни медијатори, тутори волонтери и професионалци из школа са ресурсним центром). Редовно прати све ученике, посебно оне ранљивих група, да би могао на време да идентификује тешкоће у учењу, подстиче их и подржава у постизању резултата учења.

При реализацији активности наставник једнако третира и дечаке и девојчице при чему води рачуна да им не дели родно стереотипне улоге. При формирању група за рад настоји да обезбеди баланс на основу пола. При избору допунских материјала у настави користи илустрације и примере који су родно и етнички/културно сензитивни и подстичу родну равноправност, односно промовишу интеркултурализам.

Увек када је могуће наставник користи интеграцију тема/садржина/појмова приликом планирања и реализације наставе. Интеграција омогућава да ученици укључе перспективе других наставних предмета у ономе што изучавају у овом наставном предмету и да повежу знања из различитих области у једну целину.

ОЦЕЊИВАЊЕ ПОСТИЗАЊА УЧЕНИКА

Да би омогућио ученицима да постигну очекиване стандарде за оцењивање, наставник континуисано прати активности ученика за време поучавања и учења и прикупља информације о напретку сваког ученика. О учешћу у активности, ученици добијају повратну информацију у којој се указује на ниво успешности у реализацији активности/задатка и дају се смернице за побољшање (формативно оцењивање). У циљу тога, наставник прати и оцењује:

- домаће задатке;
- израде ученика (радове, исказе и сл.);
- одговоре дате у наставним листовима;
- одговоре на квизове (кратке тестове) који су део поучавања.
- практична извођења (читање, писање);
- усмене одговоре на питања постављена од стране наставника или од стране саученика;

Сумативна оцена се изводи на основу целокупних података добијених праћењем постизања ученика и формативног оцењивања, преко коришћења различитих техника формативног оцењивања, при чему наставник констатује (описује) развојно стање сваког ученика појединачно, у оквиру сваког програмског подручја. На крају школске године ученик добија описну, сумативну оцену.

Почетак имплементације наставног програма	2022/2023 година
Институција/ носилац програма	Биро за развој на образованието
<p>Сагласно члану 30, став 3 из Закона за основно образовање („Службени весник Републике Северне Македоније“ бр. 161/19 и 229/20) министер за образовање и науку је донео наставни програм из Српског језика за II разред.</p> <p>Согласно член 30, став 3 од Законот за основно образование („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 161/19 и 229/20) министерот за образование и наука ја донесе наставната програма по предметот <i>Српски јазик</i> за II одделение.</p>	<p>бр. _____</p> <p>_____ година</p> <p style="text-align: right;">Министерка за образование и наука,</p> <p style="text-align: right;">Мила Царовска</p>